

Móra Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Tantárgytömbösítés kidolgozása

Innováció
Átfogó intézményfejlesztés

TÁMOP 3.14-08/2-2008-0002

Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés – Innovatív intézményekben

Kerekegyháza, 2010

Bevezetés

Intézményünket, városunk egyetlen általános iskoláját sem hagyták érintetlenül az elmúlt néhány év gyors változásai.

Az 1856-ban alapított Kerekegyháza város az Alföld szívében, Bács-Kiskun megye északnyugati részén, a Duna-Tisza közti Homokhátságon fekszik, Kecskeméttől 19 km-re.

Lakónépesség száma	6267
Állandó népesség száma	6217
Állandó népességből a 0-5 évesek száma	405
Állandó népességből a 6-18évesek száma	948
Állandó népességszám változása 1990-2006 (- / +)	+ 274

A településen a népesség gyarapodása az elmúlt években folyamatos, kismértékű emelkedést mutat. Azonban a gazdasági programban megfogalmazott fejlesztési irányvonalak megvalósulásával a település népességszámának nagyobb ütemű növekedése várható.

A településen biztosítottak és elérhetőek az esélyegyenlőség szempontjából legfontosabb közszolgáltatások. Pozitív irányú elmozdulást igényel a közoktatási szakszolgálati feladatok közül a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, illetve a gyermekjóléti alapellátások közül a házi gyermekfelügyelet, továbbá a gyermekjóléti szakellátás.

A településen élő 6-14 éves korosztály alapfokú közoktatási ellátási feltételei biztosítottak az intézményben.

Létszám tekintetében biztosítottak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek közoktatási ellátásának feltételei. Arról, hogy pontosan hányan és kik a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, ettől az évtől pontos adatok állnak már rendelkezésre.

A felnőtt lakosság képzettsége tekintetében a kistérségre jellemzően a középfokú végzettséggel rendelkezők aránya a legjelentősebb. Megfigyelhető a 8 általános iskolával sem rendelkezők arányának csökkenése, de ezzel párhuzamosan gondot jelent a felsőfokú végzettségűek folyamatos elvándorlása a településről és a kistérségből egyaránt. Ezek a trendek jelentősen befolyásolják a foglalkoztatottsági és a gazdasági mutatókat.

Az iskola Bács-Kiskun megye közepes méretű oktatási intézményei közé sorolható. Fenntartója Kerekegyháza Város Önkormányzata. A fenntartó által kiadott alapító okirat szerint az intézmény alaptevékenysége, szakfeladata a beiskolázási körzetükbe tartozó tanköteles korú gyermekek alapfokú nevelése és oktatása, a sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, nevelése, valamint a művészeti képzés.

Az általános műveltség megalapozásának, a művészeti nevelésnek, illetve ezen feladatok megvalósításának érdekében nyolc évfolyamos általános iskola és 6 évfolyamos művészeti nevelési intézményként működik.

Feladatellátási hely neve	MÓRA FERENC ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNY
Feladatellátási hely címe	6041 KEREKEGYHÁZA, SZENT ISTVÁN TÉR 6.
Intézmény neve	MÓRA FERENC ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNY
Intézmény címe	6041 KEREKEGYHÁZA, SZENT ISTVÁN TÉR 6.
Fenntartó megnevezése	KEREKEGYHÁZA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
Működés kezdete (év)	1928

Az intézmény nyolc évfolyammal rendelkező általános iskola. Az iskolába maximálisan felvehető tanulók létszáma 600 fő, jelenleg 525 tanuló jár a 27 tanulócsoportba, mely évfolyamonként három párhuzamos osztály működését jelenti.

Az iskolában az oktató-nevelő munka osztálytermi rendszerben folyik, két tantárgy oktatásához szaktanterem áll rendelkezésre.

Alaptevékenység területe:

Nappali rendszerű *általános* műveltséget megalapozó *iskolai oktatás*
általános iskola, *napközi otthonos ellátás*, tanulószobai foglalkozás

Az intézmény tanulóinak létszáma stabil, a napközis ellátásban részesülők aránya azonban négy év alatt közel negyedére csökkent, az intézmény létszámához, és a hátrányos helyzetű tanulók arányához (23%) mérten alacsony.

Az elmúlt négy év alatt folyamatosan növekedett a gyógypedagógiai oktatásban résztvevő tanulók száma. (6 %-ról 11 %-ra emelkedett). A sajátos nevelési igényű tanulók 2/3-át integráltan, 1/3 részüket szegregált gyógypedagógiai csoportban neveljük. A tevékenység összehangolására, szervezésére egy önálló munkaközösséget hoztunk létre.

Az intézmény a tanév eleji felmérések alapján az érintett tanulók számára képesség – kibontakoztató és integrációs felkészítést szervez, ahol a tanulók egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a többi tanulóhoz történő felzárkóztatása, tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése, tehetségének kibontakoztatása folyik.

A régi ismeretközpontú iskolának képességfejlesztő iskolává kell átalakulnia, hogy tanulóink fejlődésbeli eltéréseihez igazodni tudjunk.

Jó lehetőség céljaink eléréséhez a TÁMOP-3.1.4-08/2-2009-0002 „Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés-innovatív intézményekben” pályázat megvalósítása.

Az intézmény pedagógusainak módszertani képzettsége

A módszertani megújulás érdekében nagyszámú továbbképzésen vettek részt a pedagógusok, különös tekintettel az 5.-6. évfolyamon való oktatási előírásoknak való megfelelés érdekében (nem szakrendszerű oktatás bevezetésével kapcsolatos képzésen 10 fő vett részt!).

Az intézmény pedagógusai nagyszámban nyitottak a kompetenciaalapú oktatás bevezetésével kapcsolatban, s ezzel kapcsolatban lelkesen várják a kompetencia alapú oktatást támogató módszertani képzéseket, az egyéni különbségekre odafigyelő, differenciáló, kooperatív tanulásszervezési technikák és eljárások átvételét támogató hálózati tanulási lehetőségeket, jó gyakorlatokat, rendezvényeket. A kompetenciaalapú oktatás bevezetésébe bekapcsolódó pedagógusok készek és nyitottak a születő tapasztalatok házon belüli és kívüli terjesztésére, az eredmények multiplikációjára.

Törvényi háttér

Tantárgytömbösített oktatást a szakrendszerű oktatásban a Kt. 52.§(3) szerint a kötelező tanórai foglalkozások teljes intézményi időkeretének legalább 5-10-15%-a mértékéig, a minimális célértéket 3év alatt felmenő rendszerben kell elérni a választott műveltségterület/tantárgy kereteiben.

17/2004. (V.20.) OM rendelet- a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint egyes oktatási jogszabályok módosításáról az intézmények más tantárgyi szerkezetet is kialakíthatnak.

A tanórai foglalkozások ciklikus megszervezésének rendje, melynek keretei között adott tantárgy, adott műveltségi terület, adott félévre számított tanórai foglalkozásait.

Nem egyenletesen, minden tanítási hétre elosztva, hanem ciklikusan egy-egy időszakra összevonva szervezik meg.

A **KT. 52.§-a (3) bekezdése** alapján, a szakrendszerű oktatás kötelező tanóra foglalkozásaihoz rendelkezésre álló intézményi időkeret:

2009/2010. tanévben legalább 5 százalékának, a

2010/2011. tanévben legalább 10 százalékának, a

2011/2012 tanévben legalább 15 százalékának felhasználásával kell megszervezni a

következők szerint:

A tanítási ciklusoknak:

- Legalább kéthetente kell váltaniuk egymást a bevont tantárgyaknak, a műveltségi területeknek,
- A tanítási óráknak legalább két egymást követő tanítási napra kell esniük,
- A tanítási napok közül az egyikén legalább három a másikon legalább kettő tanítási óra tantárgytömbösítésbe bevont tanítási órának kell lennie
- Az egy tanítási napon szervezett tanítási órákat egymáshoz kapcsolódóan kell megtartani.

A tantárgytömbösítés intézményi megvalósításának folyamat terve, a vezetői tevékenységek és támogatás

A tantárgytömbösítés a tanórai foglalkozások ciklikus megszervezésének rendje, melynek keretei között az adott tantárgy, az adott műveltségi terület, az adott félévre számított tanórai foglalkozásait nem egyenletesen, minden tanítási hétre elosztva, hanem ciklikusan egy-egy időszakra összevonva szervezik meg.

Tömbösített időkeret meghatározása intézményünkben

A tömbösített oktatás a felső tagozat szakrendszerű óráira vonatkozik.

	5. évfolyam (3 osztály)	6. évfolyam (3 osztály)	7. évfolyam (3 osztály)	8. évfolyam (3 osztály)
Heti kötelező óraszám	22,5*3	22,5*3	25*3	25*3
Évi kötelező óraszám	832,5*3	832,5*3	925*3	925*3
Nem szakrendszerű heti óraszám	5,5*3 16,5	5,5*3 16,5		
Nem szakrendszerű évi óraszám				
Szakrendszerű évi óraszám	629*3 1887	629*3 1887	925*3 2775	925*3 2775
Tömbösített évi óraszám (2009/2010)			466	
Tömbösített heti óraszám (2009/2010)			13	
Tömbösített évi óraszám (2010/2011)			466	466
Tömbösített heti óraszám (2010/2011)			13	13
Tömbösített évi óraszám (2011/2012)		466	466	466
Tömbösített heti óraszám (2011/2012)		13	13	13

A 2009/2010 tanév első félévében intézményünkben a tantárgytömbösítést a 7. évfolyamon biológia, földrajz és kémia és etika tantárgyak tömbösített oktatásával kezdtük meg. Ennek megfelelően készült el a pedagógusok tanmenete is.

A 2010/2011 tanévben a megkezdett hetedik évfolyamos tantárgytömbösítés folytatása a nyolcadik évfolyamon kiegészül az új hetedik évfolyamon újra megvalósításra kerülő tantárgytömbbel.

A 2011/2012 tanév során kiegészítjük még a természetismeret tantárgy hatodik évfolyamos tömbösítésével.

A követelményeket, mely szerint a tanítási ciklusoknak legalább két hetenként kell váltaniuk egymást, két egymást követő tanítási napra kell esniük, egyik tanítási napon három, a másikon legalább kettő, tömbösített órának kell lennie igyekeztünk betartani. Számításaink alapján ez a heti 15 óra elegendő, hogy teljesüljön az elvárt 5 %.

Tantárgytömbösítés bevezetésének iskolai ütemterve a 2009/2010-es tanév első félévében

Időpont	órák	7.a osztály	7.b osztály	7.c osztály
2009.09.02.	1–2	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2009.09.03.	1–2–3	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2009.09.09.	1–2	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2009.09.10.	1–2–3	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2009.09.16.	1–2	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2009.09.17.	1–2–3	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2009.09.23.	1–2	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2009.09.24.	1–2–3	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2009.09.30.	1–2	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2009.10.01.	1–2–3	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2009.10.07.	1–2	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2009.10.08.	1–2–3	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2009.10.14.	1–2	Halákné–kémia	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz
2009.10.15.	1–2–3	Halákné–kémia	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz
2009.10.21.	1–2	Halákné–kémia	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz
2009.10.22.	1–2–3	Halákné–kémia	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz
2009.11.04.	1–2	Halákné–kémia	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz

2009.11.05. 1–2–3	Halákné–kémia	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz
2009.11.11. 1–2	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2009.11.12. 1–2–3	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2009.11.18. 1–2	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2009.11.19. 1–2–3	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2009.11.25. 1–2	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2009.11.26. 1–2–3	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2009.12.02. 1–2	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2009.12.03. 1–2–3	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2009.12.09. 1–2	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2009.12.10. 1–2–3	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2009.12.16. 1–2	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2009.12.17. 1–2–3	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2010.01.06. 1–2	Halákné–kémia	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz
2010.01.07. 1–2–3	Halákné–kémia	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz
2010.01.13. 1–2	Halákné–kémia	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz
2010.01.14. 1–2–3	Halákné–kémia	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz
2010.01.20. 1–2	Halákné–kémia	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz
2010.01.21. 1–2–3	Halákné–kémia	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz

A félév során értesültünk róla, hogy új tanulászervezési eljárást csak olyan pedagógus vezethet be, aki részt vesz ennek megfelelő képzésen. A három pedagógus közül ez csak két fő számára biztosított, így a második félévben még másik osztályokat is be kellett vonni a tantárgytömbösített oktatásba, hogy a tanév végére teljesüljön az 5% célérték.

Csak két pedagógusunk van a felső tagozaton akik még megfelelnek az elvárásoknak, így a kompetencia alapú oktatásba bevont két osztály az 5.a és az 5.b matematika és szövegértés-szövegalkotás, illetve magyar nyelv és irodalom óráinak $\frac{5}{8}$ része került be tömbösítésbe. Ha

az adott héten az osztálynak matematika tömbösített oktatása van, akkor a nem szakrendszerű

matematika óra van még a pénteki napon. Ha az adott héten az osztálynak nincs matematika tömbösített oktatás, akkor a nem szakrendszerű pénteki órán kívül még egy óra matematika épült be az órarendbe.

A szövegértés-szövegalkotás illetve magyar nyelv és irodalom órák esetén is ugyanígy terveztük a tömbösítést az első félévben már bevezetett 7. évfolyam folytatása mellett.

Az órarend elkészítése nem kis feladat volt, de ha a pedagógusok váltják egymást az osztályokban, akkor a kéthavi tanítási időkeret teljesítése sem okoz problémát.

Az ütemterv a második félévben a következőképpen alakul:

Időpont óraszám	5.a osztály	5.b osztály	7.a osztály	7.b osztály	7.c osztály
2010.01.26. 1– 2–3	Kelemen– Szé–sza	Dorcsákné– matematika			
2010.01.27. 1– 2	Kelemen– Szé–sza	Dorcsákné– matematika	Oroszné– földrajz	Halákné– kémia	Bognárné– biológia
2010.01.28. 1– 2–3			Oroszné– földrajz	Halákné– kémia	Bognárné– biológia
2010.02.02. 1– 2–3	Kelemen– Szé–sza	Dorcsákné– matematika			
2010.02.03. 1– 2	Kelemen– Szé–sza	Dorcsákné– matematika	Oroszné– földrajz	Halákné– kémia	Bognárné– biológia
2010.02.04. 1– 2–3			Oroszné– földrajz	Halákné– kémia	Bognárné– biológia
2010.02.09. 1– 2–3	Dorcsákné– matematika	Kelemen– magyar			
2010.02.10. 1– 2	Dorcsákné– matematika	Kelemen– magyar	Oroszné– földrajz	Halákné– kémia	Bognárné– biológia
2010.02.11. 1– 2–3			Oroszné– földrajz	Halákné– kémia	Bognárné– biológia
2010.02.16. 1– 2–3	Dorcsákné– matematika	Kelemen– magyar			

2010.02.17. 1– 2	Dorcsákné– matematika	Kelemen– magyar	Bognárné– biológia	Oroszné– földrajz	Halákné– kémia
2010.02.18. 1– 2–3			Bognárné– biológia	Oroszné– földrajz	Halákné– kémia
2010.02.23. 1– 2–3	Kelemen– Szé–sza	Dorcsákné– matematika			
2010.02.24. 1– 2	Kelemen– Szé–sza	Dorcsákné– matematika	Bognárné– biológia	Oroszné– földrajz	Halákné– kémia
2010.02.25. 1– 2–3			Bognárné– biológia	Oroszné– földrajz	Halákné– kémia
2010.03.02. 1– 2–3	Kelemen– Szé–sza	Dorcsákné– matematika			
2010.03.03. 1– 2	Kelemen– Szé–sza	Dorcsákné– matematika	Bognárné– biológia	Oroszné– földrajz	Halákné– kémia
2010.03.04. 1– 2–3			Bognárné– biológia	Oroszné– földrajz	Halákné– kémia
2010.03.09. 1– 2–3	Dorcsákné– matematika	Kelemen– magyar			
2010.03.10. 1– 2	Dorcsákné– matematika	Kelemen– magyar	Halákné– kémia	Bognárné– biológia	Oroszné– földrajz
2010.03.11. 1– 2–3			Halákné– kémia	Bognárné– biológia	Oroszné– földrajz
2010.03.16. 1– 2–3	Dorcsákné– matematika	Kelemen– magyar			
2010.03.17. 1– 2	Dorcsákné– matematika	Kelemen– magyar	Halákné– kémia	Bognárné– biológia	Oroszné– földrajz
2010.03.18. 1– 2–3			Halákné– kémia	Bognárné– biológia	Oroszné– földrajz
2010.03.23. 1– 2–3	Kelemen– Szé–sza	Dorcsákné– matematika			
2010.03.24. 1– 2	Kelemen– Szé–sza	Dorcsákné– matematika	Halákné– kémia	Bognárné– biológia	Oroszné– földrajz
2010.03.25. 1–			Halákné–	Bognárné–	Oroszné–

2–3			kémia	biológia	földrajz
2010.03.30. 1–2–3	Kelemen–Szé–sza	Dorcsákné–matematika			
2010.03.31. 1–2	Kelemen–Szé–sza	Dorcsákné–matematika	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2010.04.07. 1–2	Dorcsákné–matematika	Kelemen–magyar	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2010.04.08. 1–2–3			Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2010.04.13. 1–2–3	Dorcsákné–matematika	Kelemen–magyar			
2010.04.14. 1–2	Dorcsákné–matematika	Kelemen–magyar	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2010.04.15. 1–2–3			Oroszné–földrajz	Halákné–kémia	Bognárné–biológia
2010.04.20. 1–2–3	Kelemen–Szé–sza	Dorcsákné–matematika			
2010.04.21. 1–2	Kelemen–Szé–sza	Dorcsákné–matematika	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2010.04.22. 1–2–3			Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2010.04.27. 1–2–3	Kelemen–Szé–sza	Dorcsákné–matematika			
2010.04.28. 1–2	Kelemen–Szé–sza	Dorcsákné–matematika	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2010.04.29. 1–2–3			Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2010.05.04. 1–2–3	Dorcsákné–matematika	Kelemen–magyar			
2010.04.05. 1–2	Dorcsákné–matematika	Kelemen–magyar	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz	Halákné–kémia
2010.05.06. 1–2–3			Halákné–kémia	Bognárné–biológia	Oroszné–földrajz

2010.05.11. 1– 2–3	Dorcsákné– matematika	Kelemen– magyar			
2010.05.12. 1– 2	Dorcsákné– matematika	Kelemen– magyar	Halákné– kémia	Bognárné– biológia	Oroszné– földrajz
2010.05.13. 1– 2–3			Halákné– kémia	Bognárné– biológia	Oroszné– földrajz
2010.05.18. 1– 2–3	Kelemen– Szé–sza	Dorcsákné– matematika			
2010.05.19. 1– 2	Kelemen– Szé–sza	Dorcsákné– matematika	Halákné– kémia	Bognárné– biológia	Oroszné– földrajz
2010.05.20. 1– 2–3			Halákné– kémia	Bognárné– biológia	Oroszné– földrajz
2010.05.25. 1– 2–3	Kelemen– Szé–sza	Dorcsákné– matematika			
2010.05.26. 1– 2	Kelemen– Szé–sza	Dorcsákné– matematika	Halákné– etika	Oroszné– etika	Bognárné– etika
2010.05.27. 1– 2–3			Halákné– etika	Oroszné– etika	Bognárné– etika
2010.06.01. 1– 2–3	Dorcsákné– matematika	Kelemen– magyar			
2010.06.02. 1– 2	Dorcsákné– matematika	Kelemen– magyar	Bognárné– etika	Halákné– etika	Oroszné– etika
2010.06.03. 1– 2–3			Bognárné– etika	Halákné– etika	Oroszné– etika
2010.06.08. 1– 2–3	Dorcsákné– matematika	Kelemen– magyar			
2010.06.09. 1– 2	Dorcsákné– matematika	Kelemen– magyar	Oroszné– etika	Bognárné– etika	Halákné– etika
2010.06.10. 1– 2 3			Oroszné– etika	Bognárné– etika	Halákné– etika

Így ugyan túlléptük valamennyivel a szakrendszerű órák 5%-át, de a kollégák lelkesedése, és a következő tanév tanulásszervezésének érdekében folytattuk a tanév végéig. A 7. évfolyamon az tanév utolsó három hetében az etika modult is tömbösítetten szervezték a pedagógusok kihasználva e tanulásszervezési mód adta lehetőségeket.

Az intézményvezetők szakmai képzései segítették a vezetők szemléletváltását, a projektmenedzseri készségek fejlesztését, a vezetők szakszerű felkészítését a kompetencia alapú oktatás bevezetéséből adódó oktatásszervezési feladatokra. Intézményi szinten biztosítja a fejlesztés folyamatosságát, így a fenntarthatóságát. A módszertani képzések megismertetik a pedagógusokkal a kompetencia alapú oktatás alkalmazásához szükséges új tanulásszervezési eljárásokat, bővül módszertani kultúrájuk, képessé válnak a differenciált, együttműködő, tevékenykedtető tanulási környezet kialakítására. Megismerkednek a választott kompetenciaterületük fejlesztési jellemzőivel, a programcsomagokkal, IKT alapú eszközökkel, azok használatával. A képzések során megvalósul az intézmény humán erőforrás fejlesztése. Átdolgozásra kerülnek az intézmény pedagógiai dokumentumai, megjelennek az innovatív oktatásszervezési eljárások, sajátos fejlesztési területek, új tantárgyi rendszerek, műveltségi területek.

Intézményünkben a belső továbbképzések lehetővé teszik, hogy a bevezető, már továbbképzésen részt vett pedagógusok tudásukat és tapasztalataikat átadják az iskola valamennyi pedagógusának, így hozzásegítve őket is az eredményesebb oktató-nevelő tevékenység végzéséhez.

A kompetencia alapú oktatás bevezetése erősíti a kulcskompetenciák kialakulását. Differenciált tanulási környezetet biztosít, az egyéni sajátosságokhoz igazítja az oktatás módszereit, tartalmait. Újszerű tanulásszervezési eljárások (projektek, témahetek, tantárgytömbösített oktatás) érdekessé, differenciálttá, a tanulók számára élményt jelentővé, aktívvá teszik a tanulást. A kooperatív tanulási módszerek fejlesztik az együttműködést, csökken a verseny, elkerülhető a kirekesztődés, a csoportbontásokból adódó osztálytermi szegregáció. A tanulók együttműködési készsége fejlődik, javul, empátikus képességük nő. Mindezek biztosítják a hátrányos helyzetű tanulók számára is a hatékony iskolai környezetet, csökken a lemorzsolódás, lehetőség adódik a tanulási hátrányok csökkentésére.

Tapasztalatok, összegzés

Célunk a tantárgytömbösítéssel, hogy a tananyag ne tagolódjon szét, a gyermekek figyelme, érdeklődése tartósan egy-egy területre koncentrálódjon, s az új oktatásszervezési módszer mellé új tanítási-tanulási módszerek társuljanak.

A tantárgytömbösítés a hagyományos óraszervezést és tananyag feldolgozást lehetetlenné teszi. Kevesebb házi feladat adható, és több olyan órai tevékenység szükséges, mely az anyag bevéését elősegíti, gyakorlásra ad lehetőséget, teret ad a következtetéseknek, véleménynyilvánításnak. A pedagógusoknak sokkal több felkészülést és új módszertani ismeretek elsajátítását tette szükségessé.

A módszertani képzések, amelyek a mi munkánkat, a tanórákra való felkészülésünket segítették volna, csak januárban kezdődtek el.

A tanmenetet új formátumban kellett elkészíteni, figyelembe kellett venni a tananyag elosztásánál, hogy egymást követő két napon összesen öt óra van, és hogy egy-egy tömb 15 órát ölel fel, ami nem minden esetben alkalmas egy témakör feldolgozására. A földrajzot és a biológiát megpróbáltuk egymással úgy összeegyeztetni, hogy a tananyagtartalmak szervesen kapcsolódjanak, erősítsék egymást. Matematikából nem kellett 45 perc után abbahagyni egy-egy tevékenységet, játékot, hanem akár folyamatosan 3 órán keresztül lehetett alapozni, elmélyíteni. Szövegértés-szövegalkotás órákon volt idő a művek értelmezésére, csoportmunkában való feldolgozására, megbeszélésére, dramatizálására.

A tömbórákon a tanulók egyedül, párban, csoportban dolgoztak. Először tartottunk a csoportmunkától, hogy túl nagy zajjal, felfordulással jár, de a tapasztalataink megcáfolták ezt. Ahogy mi is gyakorlottabbak lettünk az ilyen típusú órák előkészítésében, szervezésében, vezetésében, a gyerekekkel megbeszéltük, lejegyeztük a feladatmegoldás lépéseit, módszereit, az órák is gördülékenyebbekké váltak.

A csoportban való munkálkodás eleinte nehezen ment. Nagy kíváncsisággal fogtunk bele, hiszen már régóta keressük a módszert, amivel jobban lehet motiválni a tanulókat, tompítja és magába fogadja egyes tanulók izgágaságát, lehet közben kommunikálni, s nem kell mindig csöndben ülni. A hosszabb időkeret is alkalmat adott a csoportmunkára. Eleinte a jobb képességűek jutottak gyakrabban szerephez elnyomva a gyengébbeket. Lassan rájöttek, hogy egy csoporton belül együttműködve kell dolgozniuk, hiszen akkor lesznek csak sikeresek, ha segítik egymást, meghallgatják a másik véleményét, ötleteit, „tudását” a témáról. A heterogén csoportokban azok is szépen fejlődtek, hátrányuk csökkent, akik önállóan nem boldogultak. A kooperatív módszer, a csoporton belüli szerepek segítettek a gyerekeket, mert mindenkinek feladata, felelőssége lett, hogy a feladatok elkészüljenek, elsajátítsák az aktuális ismereteket. Egyre motiváltabbak,

aktívabbak lettek. Már tudták, hogy tevékenységhez kötődik, csoportban végezhetik a kísérleteket, közösen létrehoznak egy plakátot vagy kártyakészletet, amiket a továbbiakban is tudnak használni.

A tanulók motiváltsága növekedett, persze ez attól is függött, hogy mennyire volt a téma felvetés és feladatok kiválasztása szerencsés. Az IKT eszközök használata mindig motiváló hatású volt, akár interaktív táblán /sajnos csak egy van az iskolában/, akár laptopon dolgozhattak. Nagy tetszést arattak az animációk, folyamatok modellezése, egy-egy érdekes filmrészlet. Az új módszerek is elnyerték a tanulók tetszését.

A tömbórák időkerete lehetőséget biztosít az önértékelésre, egymás értékelésére, és a csoport munkájának minősítésére.

Nehézséget okozott az, hogy ha egy gyermek hiányzott, akkor ő lemaradt 5 vagy akár 10 órától is. Ezt nagyon nehéz volt pótolni, külön segítségnyújtást igényelt. A plakátkészítés és más csoportfeladatok betöltik a gyakoroltatás, mélyítés funkcióját, de nem váltják ki az otthoni felkészülést.

További feladatunk, hogy tapasztalatainkat összegezzük, értékeljük, szükség esetén korrigáljunk.